

ADVIES

Zaak: CWI 2016 – 05

inzake de klacht ingediend door

Klager: [Klager]

tegen

Beklaagde: [Beklaagde]

De Commissie Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Leiden (‘de Commissie’) was in deze procedure als volgt samengesteld:

- mr. Th. G. Drupsteen, voorzitter
- prof.dr. T.M. Willemsen, lid
- mr.dr. M.Y.H.G. Erkens, lid

- mr. W.J. de Wit, secretaris

Het verloop van de procedure

Bij brief van [datum] heeft Klager een klaagschrift tegen Beklaagde ingediend wegens vermoede inbreuk op de wetenschappelijke integriteit.

Bij brief van [datum] heeft Beklaagde een verweerschrift ingediend.

Per e-mail van [datum] heeft de advocaat van verweerder, [gemachtigde], gemeld dat hij op de hoorzitting zal verschijnen.

Per e-mail van [datum] heeft Klager aangekondigd dat zij op de hoorzitting zal worden vergezeld door [naam].

Op [datum] heeft een hoorzitting plaatsgevonden. Klager is in persoon verschenen en bijzijn van [naam]. Beklaagde en haar gemachtigde zijn eveneens verschenen.

Klacht

De klacht luidt, verkort weergegeven, als volgt:

Beklaagde heeft zich mogelijk schuldig gemaakt aan een inbreuk op de wetenschappelijke integriteit door heimelijk en zonder overleg bij vijf artikelen de volgorde van de auteurs te veranderen.

Ontvankelijkheid

Het klaagschrift voldoet aan de door de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Leiden (hierna: de Regeling) gestelde eisen en is derhalve ontvankelijk.

Juridisch kader

De Commissie is krachtens artikel 4, lid c, van Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Leiden (hierna: de Regeling) belast met de advisering van het College van Bestuur ter zake van klachten met betrekking tot vermoede inbreuk op de wetenschappelijke integriteit.

In artikel 1 van de Regeling is schending van de wetenschappelijke integriteit als volgt gedefinieerd:

Handelen of nalaten in strijd met de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening, waaronder in ieder geval de gedragingen opgenomen in bijlage 1.

In de bijlage van de Regeling is omschreven welke gedragingen in ieder geval onder schending van de wetenschappelijke integriteit worden verstaan:

4. het opzettelijk negeren en niet erkennen van bijdragen van andere auteurs is een vorm van wangedrag die verwant is aan het plegen van plagiaat. Opzettelijke en grove schendingen die niet binnen de wetenschappelijke gemeenschap zelf opgelost kunnen worden, behoeven een onafhankelijk oordeel van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit.

In de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening (VSNU 2014) is, voor zover hier relevant, het volgende opgenomen:

1.6. Zorgvuldigheid blijkt uit precisie en nuance bij het verzorgen van wetenschappelijk onderwijs, het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek en het publiceren van de resultaten daarvan en bij andere vormen van kennisoverdracht.

1.7. Zorgvuldigheid beperkt zich niet tot het uitvoeren van en rapporteren over wetenschappelijk onderzoek, maar strekt zich ook uit tot de relaties tussen wetenschapsbeoefenaren onderling, tussen promotor en promovendus, tussen docenten en studenten en in relaties met de maatschappij.

Standpunt Klager

Klager heeft naar voren gebracht dat Beklaagde bij vijf artikelen met de auteursvolgorde 'gesjoemeld' heeft door heimelijk en zonder overleg de volgorde te veranderen bij het (opnieuw) indienen van een (gereviseerd) artikel. Het betreft drie artikelen in de tijdschriften [*tijdschrift 1*], [*tijdschrift 2*] en [*tijdschrift 3*] en twee artikelen die nog niet zijn gepubliceerd.

In alle gevallen is de verandering zodanig dat niet langer Klager maar Beklaagde de laatste auteur is.

Bij drie van de artikelen heeft Klager na bijdragen aan en correspondentie over het artikel met zichtbare auteursvolgorde alleen nog 'blinde' versies (dat wil zeggen zonder vermelding van auteurs) te zien gekregen en daaraan haar bijdrage geleverd. Bij twee daarvan werd pas bij publicatie van het manuscript zichtbaar dat de auteursvolgorde veranderd was.

Bij het derde artikel was de verandering in de auteursvolgorde voor het eerst zichtbaar bij de zogenaamde *submission proofs* na indiening van het manuscript bij het tijdschrift. De verandering in de auteursvolgorde is haar toen ontgaan.

Bij de twee andere artikelen, waarvan een in het tijdschrift [*tijdschrift 2*], had Klager de auteursvolgorde kunnen opmerken, maar heeft dat niet gedaan omdat zij goed van vertrouwen was en zich enkel op de inhoud richtte. Daarnaast was het gebruikelijk dat wijzigingen in *track changes* zichtbaar waren, maar was de verandering in de auteursvolgorde niet op die manier zichtbaar gemaakt.

Klager voert aan dat in alle gevallen haar bijdragen aan de totstandkoming en revisie van de artikelen substantieel en voldoende waren om de oorspronkelijke auteursvolgorde en haar plaats daarin te wettigen.

Klager licht toe dat deze gang van zaken haar voor het eerst bewust werd in augustus 2016, naar aanleiding van de publicatie van het artikel in [*tijdschrift 2*]. Zij heeft hierop Beklaagde bij e-mail van 3 augustus 2016 en 8 september 2016 verzocht om een rectificatie van de auteursvolgorde. Dit heeft niet tot aanpassing geleid van de volgorde. Beklaagde stelde wel voor om een toelichting te geven in bijzijn van de Wetenschappelijk Directeur van het Instituut [naam instituut] (hierna: het Instituut). Klager is niet ingegaan op dit verzoek. Zij heeft de voorkeur gegeven aan een behandeling voor de Commissie Wetenschappelijke Integriteit, die vertrouwelijk hoort te verlopen.

Standpunt Beklaagde

Beklaagde heeft in haar verweerschrift naar voren gebracht dat het enige aspect van de klacht dat juridisch gezien betrekking heeft op wetenschappelijke

integriteit, de vraag is of de auteursvolgorde een juiste weerspiegeling is van de bijdragen van de auteurs. Het andere aspect van de klacht (communicatie over de auteursvolgorde) behoort niet tot het domein van de wetenschappelijke integriteit, maar tot het domein van HRM en Instituutsbestuur. Beklaagde wijst erop dat de wijzigingen in de auteursvolgordes van de artikelen hebben geleid tot een correcte reflectie van de rollen van de auteurs. Zij voegt daaraan toe dat de oorspronkelijke incorrecte auteursvolgordes zijn tot stand gekomen in een sfeer van informele machtsuitoefening door Klager die ook debet is aan het gebrek aan open communicatie over dit onderwerp. Beklaagde is van mening dat Klager met deze klacht ter kwader trouw handelt, omdat zij al langer van de gewijzigde auteursvolgorde op de hoogte was en zij daar pas gewag van maakt nu de werkrelatie om geheel andere redenen sterk is verslechterd.

Beklaagde verwijst voorts naar de "publication manual" van de [naam organisatie], die richtgevend is voor publicatiekwesities. Daarin is opgenomen dat [in het algemeen eerst de naam van de eerste auteur wordt genoemd en dat daarna de auteurs in volgorde van hun aandeel in de bijdrage worden genoemd, maar dat dit van vakgebied tot vakgebied kan verschillen]"

Daarnaast verwijst zij naar een NWO-rapportage over publicatieculturen in de gedragswetenschappen waaruit blijkt dat de laatste auteurspositie in de [naam vakgebied] twee betekenissen kan hebben; de laatste auteur heeft de kleinste bijdrage geleverd, dan wel de laatste auteur is de onderzoeksleider of promotor.

Beklaagde licht toe dat de vijf artikelen alle afkomstig zijn uit het onderzoeksproject '*[naam project]*' en geschreven zijn door promovendi die werden betaald uit de subsidie voor dat project. Ze zijn gebaseerd op een dataverzameling die gefinancierd is vanuit dat project. Beklaagde heeft gemotiveerd uiteengezet dat zij onderzoeksleider van dit project is en dat zij meer begeleiding heeft geboden aan die artikelen dan Klager.

Beklaagde wijst erop dat er binnen het instituut sprake is van een sterk verstoord werkklimaat. Zij verwijst hiervoor naar een extern rapport waarin wordt gesproken over intimidatie, informele machtsuitoefening en een angstcultuur binnen het instituut, waarvoor een groep van drie hoogleraren verantwoordelijk wordt gehouden. Zij stelt dat Klager deel uit maakt van deze groep en dat het vertrek van haar, Beklaagde, mede aanleiding was voor de uitvoering van het onderzoek naar het werkklimaat en dat zij daarin een actieve rol heeft gespeeld.

Beklaagde licht toe dat Klager bij eerdere artikelen had geadviseerd om een auteursvolgorde te hanteren, waarin Beklaagde direct na de door haar begeleide promovendi werd genoemd. Dit leidde er toe dat Klager als laatste auteur werd genoemd. Gaandeweg en na advies van collegae, werd Beklaagde duidelijk wat het belang van de laatste auteurspositie was en ontstond bij haar het idee dat zij recht had op deze plek. Derhalve heeft zij vanaf medio 2015 in alle nog niet geaccepteerde artikelen van het project ‘[naam project]’, haar eigen naam op de laatste plek gezet.

Door de ervaren intimidatie en informele machtsuitoefening van onder meer Klager, voelde Beklaagde zich niet veilig genoeg om de auteurskwestie op dat moment open aan te kaarten. Beklaagde brengt naar voren dat auteurskwesties die eerder werden besproken tot grote spanningen en boze reacties hebben geleid. Beklaagde ontkent echter dat zij de wijzigingen heimelijk heeft doorgevoerd, nu de veranderingen openlijk zijn aangebracht.

Met betrekking tot het artikel voor [tijdschrift 2] en de gewijzigde auteursvolgorde, merkt Beklaagde op dat zij in eerste instantie wel degelijk *track changes* heeft gebruikt, maar dat de eerste auteur deze functie mogelijk later heeft uitgezet in verband met de leesbaarheid. Tevens heeft Beklaagde bij e-mail van 6 januari 2016 aan de eerste auteur verzocht om bij Klager na te gaan wat de regels zijn rond de auteursbijdragen. De eerste auteur heeft dit echter niet gedaan en Beklaagde is, mede vanwege een afwezigheid van drie weken, er later niet meer op teruggekomen.

Voorts merkt Beklaagde op dat Klager reeds vanaf juni 2015 op de hoogte was of had kunnen zijn van de verandering van de auteursvolgorde, omdat zij een aantal concept versies met de nieuwe volgorde heeft ontvangen. Het bevreemdt Beklaagde dat de klacht pas later is ingediend en zij vermoedt dat de klacht een reactie is op het onderzoek naar de werkrelatie binnen het instituut.

Beoordeling

De Commissie dient een oordeel te geven op de door Klager geuite klacht. Zij overweegt daartoe als volgt.

De Commissie constateert dat de klacht zijn oorsprong vindt in de gehanteerde volgorde van auteurs bij een vijftal artikelen. De volgorde van auteurs heeft binnen verschillende wetenschappelijke disciplines uiteenlopende betekenissen en ook binnen één discipline kan verschillend worden omgegaan met de volgorde. In onderhavige kwestie hechten beide partijen er kennelijk waarde aan om als laatste auteur genoemd te worden.

Wat daar verder van zij, de Commissie heeft de klacht verstaan als een klacht over het *heimelijk* veranderen van de auteursvolgorde door Beklaagde en niet over de *volgorde als zodanig*. De Commissie verwijst hiervoor naar het klaagschrift, met name de laatste alinea. Klager heeft ook op de hoorzitting aangegeven dat zij het heimelijk handelen van beklagde als wetenschappelijk niet integer ervaart. De Commissie doet derhalve geen uitspraak over de volgorde als zodanig, maar gaat enkel in op de vraag of Beklaagde in strijd met de wetenschappelijke integriteit heeft gehandeld door de auteursvolgorde zonder overleg te veranderen.

Beklaagde heeft in het verweerschrift uiteengezet dat binnen het instituut de werkverhoudingen verstoord zijn en heeft hierbij verwezen naar een onderzoeksrapport dat hieromtrent is opgesteld. De Commissie heeft daarvan kennis genomen, maar zal bij de beantwoording van de vraag of er sprake is van inbreuk op de wetenschappelijke integriteit deze kennis zo veel mogelijk buiten beschouwing laten.

De Commissie is zich er evenwel van bewust dat de verhouding tussen Beklaagde en Klager sinds langere periode verstoord is, hetgeen zijn invloed heeft op de onderlinge communicatie. Beklaagde heeft te kennen gegeven dat zij er om deze reden van heeft afgezien om de wijziging van de auteursvolgorde ‘open aan te kaarten’. Beklaagde heeft ter zitting erkend dat ze hiermee niet de koninklijke weg heeft bewandeld, doch is van mening dat de wijzigingen zichtbaar waren en dat zij niet heimelijk heeft gehandeld.

De Commissie is met Beklaagde van oordeel dat de wijziging in de volgorde op een meer actieve wijze besproken had moeten worden met Klager. Door de wijziging niet te melden, heeft zij ervoor gekozen om een (mogelijke) discussie uit te stellen, waardoor Klager na publicatie van de artikelen geconfronteerd is met een voldongen feit. De Commissie acht dit niet professioneel en oncollegiaal.

Klager heeft naar voren gebracht dat zij bij één van de artikelen in het geheel niet voorafgaande aan de publicatie op de hoogte kon zijn van de wijziging van de volgorde. Dit betreft het artikel aangeduid als *Manuscript 1* in het verweerschrift en gepubliceerd in [datum]. Klager heeft het artikel inclusief de (gewijzigde) auteursvolgorde opgevoerd in een jaaroverzicht ten behoeve van haar evaluatiegesprek in [maand jaartal].

De Commissie constateert derhalve dat Klager in ieder geval vanaf dat moment op de hoogte was of had kunnen zijn van de gewijzigde volgorde en dat zij hier kennelijk niet op heeft gereageerd. Dat Klager stelt dat niet zij, maar een ander dit verslag (gedeeltelijk) heeft opgesteld doet daar in dit geval niet aan af, nu Klager zelf verantwoordelijk is voor dit jaarverslag en de inhoud daarvan.

Blad 7/7

Daarnaast is het de Commissie gebleken dat Klager bij een drietal andere artikelen de wijziging al dan niet in een laat stadium had kunnen opmerken, maar dat zij die, naar eigen zeggen, over het hoofd heeft gezien. Het had op haar weg gelegen om de auteursvolgorde beter te controleren, nu moet worden aangenomen dat zij kennelijk een belang heeft om als laatste auteur te worden genoemd.

Gezien het voorgaande concludeert de Commissie dat beide partijen steken hebben laten vallen en dat beide een aandeel hebben gehad in de ontstane situatie. Beklaagde had op een betere wijze de verandering in volgorde aan Klager moeten voorleggen. Klager heeft daarentegen in [maand jaartal] niet gereageerd op een gewijzigde volgorde en heeft bij manuscripten die daarna werden geschreven nagelaten om de auteursvolgorde te verifiëren.

De wijze waarop de wijziging van de auteursvolgorde is gelopen is onwenselijk, maar leidt niet tot het oordeel dat gehandeld is in strijd met de wetenschappelijke integriteit. De klacht dient derhalve ongegrond te worden verklaard.

Advies van de Commissie

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie het College van Bestuur de klacht ongegrond te verklaren.

Aldus vastgesteld op 26 januari 2017.

Namens de Commissie,

mr. Th. G. Drupsteen
voorzitter

mr. W.J. de Wit
secretaris